

Kazus 442

(P.Ś.-W.) W I w. p.n.e. Druzus, będący w pełni sił fizycznych i umysłowych, postanowił sporządzić testament, ot tak na wszelki wypadek. Postanowił, że wszystko zapisze swej ulubionej najstarszej córce Teofanii, zaś grunty w Campanii przypadną świątyni boskiej Wenus. Jednocześnie postanowił wydziedziczyć swą żonę *in manu* i pozostałe dzieci: dwóch synów *in potestate* i trzy córki, których szczerze nie lubił. Sporządził więc testament, w którym jednak nie wymienił imiennie osób wydziedziczonych, a także nie wskazał żadnych powodów wydziedziczenia.

- *Oceń skuteczność rozporządzeń dokonanych przez Druzusa.*
- *Na jakich zasadach dojdzie do dziedziczenia spadku po Druzusie po jego śmierci?*

Kazus 443

(J.K.) Pod koniec V w. n.e. bezdzietny Antonius we własnoręcznie spisanym i podpisanym testamencie zapisał cały majątek swemu jedynemu synowi Brutusowi. Mniej więcej rok później Brutus dotkliwie pobił najbliższego przyjaciela Gaiusa. Kiedy Antonius przypadkiem dowiedział się o tym, od razu w rozmowie z żoną wydziedziczył Brutusa na rzecz poszkodowanego Gaiusa.

- *Oceń stan prawny.*
- *Co wystarczyłoby zrobić, gdyby Gaius był jedynie przyjacielem Antoniusa, który okazałby się niegodnym przeznaczzonego mu przysporzenia?*

Kazus 444

(K.Ch.) Samotny obywatel rzymski Sempronius w testamencie własnoręcznym ustanowił dziedzicami swojego majątku mieszkających w Bretanii czterech swoich przyjaciół z wojska. Ponieważ był osobą nad wyraz przezorną, zawarł w testamencie klauzulę zastrzegającą, że jakiegokolwiek późniejsze zmiany w rozrządzeniach ostatniej woli będą nieważne. Kilka miesięcy później Sempronius poznał, pokochał i poślubił piękną Antonię i niebawem został ojcem Rufusa. W dniu trzech

urodzin syna sporządził Sempronius testament, w którym jedynym dziedzicem ustanowił Rufusa, a żonie zapisał posiadłości ziemskie w Laqum. Wieczorem, przy kolacji, nieszczęsnym Sempronius zmarł wskutek zadławienia się ością.

- *Proszę rozstrzygnąć, kto dziedziczy po Semproniusie.*

Kazus 445

(P.Ś.-W.) Urzędnik w administracji justyniańskiej, Marianus, gdy poczuł, że żywot jego dobiega końca, postanowił zapewnić spokojną przyszłość swym dwóm synom: Tytusowi i Liwiuszowi. Niestety, nie było to takie proste jak myślał, bowiem Tytus był wariatem, zaś Liwiusz, choć przy zdrowych zmysłach, nie lubił brać na siebie nadmiernych — ziemskich obowiązków, lubował się bowiem w życiu niezmysłowym. Marianus udał się więc do jurysty, aby ten doradził mu, w jaki sposób powinien rozrządzić swym, *nota bene* niemalym, majątkiem, na wypadek gdyby Liwiusz nie chciał przyjąć majątku spadkowego, zaś Tytus zmarł w stanie niemocy zdrowo—umysłowej i dokonał nierozważnych rozporządzeń majątkiem na wypadek swej własnej śmierci.

- *Jako jurysta doradź Marianusowi, jakie klauzule powinien zawrzeć w swym testamencie.*

Kazus 446

(M.A.) Marcan rozporządził w testamencie majątkiem na rzecz swojego mającego się dopiero narodzić syna Flawiusza (*nasciturus*). Podstawił również jako dziedzica Flawiusza swego najlepszego przyjaciela Kuriusza (na wypadek gdyby Flawiusz, odziedziczywszy majątek po ojcu, nie dożył dojrzałości). Flawiusz niestety bardzo ciężko przeszedł poród i zmarł w dwa tygodnie potem. W miesiąc później ze zgrozy umarł również jego ojciec. Teraz spadkobiercy ustawowi nie chcą dopuścić Kuriusza do dziedziczenia. Kuriusz jednak uważa się za dziedzica testamentowego.

- *Rozstrzygnij spór.*